

Rapport

Rapport betreffende een klacht over de Belastingdienst/Douane West te Schiphol.

Datum: 22 november 2011

Rapportnummer: 2011/345

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop hij op 1 januari 2011 op de luchthaven Schiphol door medewerkers van de Belastingdienst/Douane is bejegend.

Bevindingen en beoordeling

I Bevindingen

1. Verzoeker kwam op 1 januari 2011 vanuit Cuba aan op de luchthaven Schiphol. Naar aanleiding van de controle door de Belastingdienst/Douane (hierna: de Douane) diende hij op 7 januari 2011 een klacht in bij de Douane. In zijn brief merkte verzoeker op dat hij door medewerker Y van de Douane op een intimiderende, onheuse en onrechtmatige manier was behandeld. Volgens verzoeker wilde de medewerker van verzoeker weten waar hij vandaan kwam en wat het doel was van zijn bezoek aan Cuba. Ook merkte verzoeker op dat de medewerker een afgesloten halsmapje van verzoeker met persoonlijke documenten had doorzocht en een privé brief van verzoeker gelezen. Voorts had de betreffende medewerker verzoeker geïntimideerd door te dreigen verzoeker elke keer op Schiphol weer aan een controle te onderwerpen, aldus verzoeker. Volgens verzoeker was de controle niet rechtmatig. Hij verwees de Douane in dit verband naar een arrest van het Hof Amsterdam (zie Achtergrond, onder 1.)

2. De Douane reageerde op 23 februari 2011 op de klacht van verzoeker. In deze brief verwees de Douane verzoeker naar de door de controlerend douaneambtenaar Y afgelegde verklaring:

"Y verklaart dat hij bij aankomst van (verzoeker; N.o.) aan de balie, gevraagd heeft waar hij vandaan kwam en of hij iets aan te geven had. (Verzoeker; N.o.) reageerde daarop met het antwoord: "Nee, u heeft er duidelijk geen neus voor, u gaat het toch niet vinden".

Y vond dit een raar antwoord en vertelde hem daarop dat hij zijn bagage ging controleren en of hij (verzoeker; N.o.) zijn bagage op de visitatietafel wilde plaatsen. (Verzoeker; N.o.) zei daarop weer dat Y er geen neus voor heeft en dat hij het niet zou vinden. Volgens Y kwam (verzoeker; N.o.) geïrriteerd over. Daaropvolgend vroeg Y waarom (verzoeker; N.o.) zo geïrriteerd was. (Verzoeker; N.o.) antwoordde dat Y de verkeerde passagier eruit had gehaald omdat Y het toch niet zou vinden. Dit herhaalde (verzoeker; N.o.) regelmatig gedurende de gehele controle. Y is daarop overgegaan tot de controle van de bagage van (verzoeker; N.o.).

Tijdens deze controle stelde Y een aantal vragen aan (verzoeker; N.o.), zoals:

-Wat was het doel van de reis?

-Bent u eerder op Cuba geweest?

-Reist u alleen?

-Hebt u rondgetrokken of bent u op één plaats verbleven?

-Wat is uw beroep?

(Verzoeker; N.o.) antwoordde op al deze vragen met: "Dat is privé." Y heeft (verzoeker; N.o.) erop gewezen dat hij verplicht is om mee te werken aan een douanecontrole. Daarna gaf (verzoeker; N.o.) wel antwoord op vragen. De inhoud van de koffer van (verzoeker; N.o.) werd gecontroleerd. Nadien zag Y dat (verzoeker; N.o.) een klein tasje om zijn nek had hangen. Y vroeg hem daarop om dat tasje af te doen en aan te geven zodat het gecontroleerd kon worden. (Verzoeker; N.o.) protesteerde en zei dat Y geen recht had om dat tasje te controleren. Y legde uit dat hij als medewerker Douane bevoegd is om alle meegevoerde bagage te controleren.

Y verklaart dat hij niet goed meer weet wat er precies in het tasje zat, maar dat er nog wel een portemonnee en een papier (één A4-tje) in zat. Het papier zat los in het tasje. Het zat dus niet in een envelop. (Verzoeker; N.o.) wilde niet dat Y het papier las. Y heeft dit wel gedaan, maar weet niet meer precies waar het over ging. Daaropvolgend heeft Y het papier en de portemonnee teruggedaan in het tasje en heeft deze aan (verzoeker; N.o.) teruggegeven.

Tijdens de controle heeft Y gevraagd naar de instapkaart van (verzoeker; N.o.). Bij uitreiking van de instapkaart kreeg Y ook het paspoort van (verzoeker; N.o.) te zien. Door het inzien van het paspoort viel op, dat (verzoeker; N.o.) bepaalde reisbestemmingen zoals Thailand, een vermoeden kunnen zijn voor kinderporno.

Y verklaart dat hij door de (herhaaldelijke) antwoorden van (verzoeker; N.o.),

- 'U hebt er duidelijk geen neus voor';

- 'U gaat het toch niet vinden';

- 'Dat is privé'.

En het bevinden van twee bellenblazers (kinderspeelgoed) in de koffer en de bepaalde reisbestemmingen, de aanleiding hebben gevormd tot het stellen van de betreffende vragen wat enigszins kan vermoeden tot bezigheden met kinderporno.

(...)

Nadat Y klaar was met de controle heeft hij (verzoeker; N.o.) goedendag gewenst en hem gezegd dat hij kon gaan. Daarna draaide hij zich om, om zijn handen te wassen. Tijdens

het wassen van zijn handen hoorde Y (verzoeker; N.o.) letterlijk tegen hem zeggen: "Y u heeft mijn portemonnee in uw zak." Y hoorde (verzoeker; N.o.) dit tweemaal zeggen. Y is daarop naar (verzoeker; N.o.) toegelopen en heeft hem gezegd dat hij hem beschuldigt van diefstal waar zowel collegae als passagiers bij stonden. Y zei daarop dat hij daar niet van gediend was. Y zei dat de portemonnee in het tasje zit dat om de nek hangt van (verzoeker; N.o.). (Verzoeker; N.o.) haalde het tasje van zijn nek en zag dat de portemonnee inderdaad in het tasje zat.

(Verzoeker; N.o.) reageerde hierop met: "Deze keer heeft u gelijk Y." Daarop zei hij dat hij Y bijzonder irritant vond. Y antwoordde daarop dat hij (verzoeker; N.o.) ook irritant vond. Verder zei (verzoeker; N.o.) dat hij gelijk had dat Y niets gevonden had. Daarop antwoordde Y op een niet dreigende manier, dat hij (verzoeker; N.o.) de volgende keer waarschijnlijk toch weer ging controleren."

De Douane merkte verder op dat de controlerende douaneambtenaar X in het interne onderzoek had verklaard dat hij bij de controle aanwezig was en dat hij niets had toe te voegen aan de verklaring van de controlerende douaneambtenaar Y. Het was volgens X zo gelopen als de controlerende douaneambtenaar Y had verklaard, aldus de Douane.

Wat betreft de uitspraak van het Hof Amsterdam deelde de Douane verzoeker mee, dat deze uitspraak geen betrekking had op een algemene controle van passagiers op Schiphol, maar op een controle op verdovende middelen (interview bij 100%-controle). Voorts had deze uitspraak nog geen rechtskracht, omdat de minister van Financiën tegen deze uitspraak in cassatie was gegaan.

Alvorens een beoordeling van verzoekers klacht te geven stelde de Douane verzoeker in de gelegenheid te reageren op de verklaring van douaneambtenaar Y.

3. Verzoeker liet de Douane bij brief van 7 maart 2011 weten niet tevreden te zijn met de reactie van de Douane van 23 februari 2011 en de door douaneambtenaar Y vermelde feiten en strekking van zijn verklaring. Wat verzoeker vooral stoorde was dat de klachtbehandelaar het niet heeft kunnen opbrengen om elke vorm van belangenverstrengeling en partijdigheid te vermijden. Ook benadrukte verzoeker dat een douaneambtenaar die belast is met de grensbewaking niet bevoegd is om naar het paspoort te vragen en in te zien.

4. In de uiteindelijke beoordeling van de klacht berichtte de Douane verzoeker schriftelijk op 21 maart 2011 dat de Douane onder meer de taak heeft om toezicht uit te oefenen op alle goederen die de Gemeenschap worden binnengebracht. De Douane merkte hierbij op dat de controlehandelingen wel proportioneel en noodzakelijk moeten zijn. Bedacht moet worden dat de controlehandelingen veelal als een inbreuk op de privacy worden ervaren, aldus de Douane.

De Douane gaf verder aan dat de Douane bevoegd is om documenten die de reiziger bij zich heeft in de controle te betrekken (artikel 1:34 Algemene douanewet; zie Achtergrond, onder 2.). Hieronder vallen reisbescheiden als paspoort en instapkaart. Met de invoering van de Algemene douanewet (Adw) was de bevoegdheid van de Douane om een paspoort van de reiziger in te zien geen punt van discussie meer, aldus de Douane.

Volgens de Douane had de controlerende douaneambtenaar, de heer Y binnen de opgedragen taak conform de instructie gehandeld door de goederen die verzoeker bij zich had aan een controle te onderwerpen. In dit kader had Y vragen aan verzoeker gesteld die verzoeker als privé had ervaren, maar volgens de Douane passend waren binnen de controle. Ook had Y verzoeker naar de instapkaart gevraagd. Verzoeker had de instapkaart en paspoort aan Y overhandigd. Uit de reactie van Y op de klacht kwam naar voren dat Y tijdens de controle enkele indicaties had dat verzoeker mogelijk kinderporno bij zich had. Dat gaf Y ook reden om verder door te vragen en ook om de documenten van verzoeker te bekijken. Bij de controle van de bagage zijn de douaneambtenaren bevoegd door reizigers meegevoerde documenten - zoals in dit geval de privébrief van verzoeker - te controleren, aldus de Douane. Uit gegevens uit een privébrief kan bijvoorbeeld informatie worden gehaald om de gegeven antwoorden van de reiziger te controleren op juistheid. Ook hier geldt dat voor de gecontroleerde reiziger de relevantie van het onderzoek aan een privébrief niet altijd duidelijk is. In dit verband wees de Douane naar de geheimhoudingsplicht van de controlerend douaneambtenaar en dat de controlerend douaneambtenaar de inhoud van gelezen documenten niet aan derden mag medelen.

Overigens had verzoeker zijn paspoort zelf aan de douaneambtenaar overhandigd. De conclusie van de Douane was dan ook dat de controlerende douaneambtenaar Y binnen het kader van zijn opgedragen taak had gehandeld conform de wet- en regelgeving.

5. Verzoeker kon zich met de reactie van de Douane op zijn klacht niet verenigen en wendde zich op 4 april 2011 tot de Nationale ombudsman.

6. In reactie op de door de Nationale ombudsman in het kader van het onderzoek aan de Douane gestelde vragen, merkte de Douane in haar brief van 30 juni 2011 het volgende op:

"...1) Verzoeker kwam terug uit Cuba. Aan welke controle is deze vlucht onderworpen?

Wordt iedereen standaard uitvoerig gecontroleerd? Welke bevoegdheden hebben de controlerende ambtenaren? Vindt u dat de controlerende ambtenaar binnen deze bevoegdheden is gebleven en zo ja waar baseert u dit op?

Uit het door mij ingestelde onderzoek is naar voren gekomen dat bij (verzoeker; N.o.) een algemene douanecontrole is uitgevoerd (...). Hierbij worden reizigers uit landen van buiten de Europese Unie door de Douane steekproefsgewijs of op basis van risicoanalyse

gecontroleerd.

Hierbij wordt door de Douane gevraagd of de reiziger goederen aan te geven heeft en wordt o.a. aan de reiziger gevraagd waar hij vandaan komt. Daarnaast kan de ambtenaar ook om het paspoort (en reisbescheiden) verzoeken om zich ten behoeve van de uit te voeren douanecontrole een goed beeld te kunnen vormen. Vervolgens wordt de reiziger verzocht de handtassen en/of koffers op de douanebalie te plaatsen en te openen zodat de douaneambtenaar de goederen kan controleren. Bij de controle maakt de douane gebruik van haar algemene controlebevoegdheid om te kunnen vaststellen of er fiscale of niet-fiscale verboden of beperkingen gelden ten aanzien van de in te voeren goederen. Hierbij is de ambtenaar bevoegd om alle goederen aan een onderzoek te onderwerpen. Ook brieven en andere bescheiden (facturen, waardepapieren) kunnen in het onderzoek worden betrokken.

Uit het intern ingestelde onderzoek blijkt niet dat de douaneambtenaar de wettelijke bepalingen en de voor hem bij de controle geldende instructies niet in acht heeft genomen. (...)

2) Volgens u waren er indicaties dat verzoeker mogelijk kinderporno bij zich had. Wat waren deze indicaties?

Vooropgesteld moet worden dat er slechts sprake was van twee algemene bevindingen waarbij de douane terughoudendheid dient te betrachten (...) dat in dergelijke gevallen slechts gezegd kan worden dat er een iets meer dan gemiddelde kans bestaat dat er bevindingen worden gedaan die zien op dit eerdergenoemd strafbaar feit. Een en ander kan voor de douaneambtenaar slechts aanleiding zijn tot extra alertheid bij de in te stellen algemene douanecontrole. Uit de grondig uitgevoerde douanecontrole is echter niet gebleken van onregelmatigheden of beperkingen ten aanzien van de ingevoerde goederen, noch dat er sprake was van enig strafbaar feit.

Indicatoren

Aan de hand van sociaal wetenschappelijk onderzoek zijn op dit gebied een aantal typologieën ontwikkeld. De Douane is op de hoogte van deze typologieën. Zo is er een indicatief visueel profiel betreffende alleenreizende (blanke) mannen met een leeftijd tussen 18-25 jaar of tussen 40-60 jaar. Andere indicatoren kunnen zijn o.a. kinderkleding en kinderspeelgoed dat wordt aangetroffen in de bagage. Een paspoort voorzien van visastempels van landen die bekend staan om hun (kinder)sextoerisme kunnen ook een indicator zijn. Daarenboven kunnen bepaalde gedragingen van de reiziger, zowel verbaal als mede non verbaal, alsmede het niet willen meewerken aan de controle een indicator vormen. Dergelijke gedragingen kunnen per situatie verschillen.

3) Waarom was de controlerend ambtenaar volgens u bevoegd ook een privé-brief aan verzoeker door te lezen?

De controlerend ambtenaar heeft aangegeven dat hij in het kader van zijn controletaak een papier (één A4 tje) globaal heeft doorgelezen. Dergelijke papieren kunnen informatie bevatten over (verboden) goederen. Uit het intern ingestelde onderzoek blijkt niet dat de douaneambtenaar de wettelijke bepalingen en de voor hem bij de controle geldende instructies niet in acht heeft genomen.

Conclusie

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de reactie van de Douane op de klacht van (verzoeker; N.o.) ten aanzien van de genoemde indicatoren niet passend is geweest en voorkomen had moeten worden. Langs dezer weg bied ik (verzoeker; N.o.) hiervoor mijn excuses aan..."

Ten aanzien van het door verzoeker ingebrachte argument dat douaneambtenaren niet bevoegd zijn naar het paspoort te vragen of het te bemachtigen om het in te zien merkte de Douane op dat sinds 1 augustus 2008 artikel 1:34 van de Algemene douanewet (Adw) van kracht is. Ingevolge artikel 1:34 Adw kan de Douane in voorkomend geval inzage van het paspoort vorderen bij het uitvoeren van haar controlewerkzaamheden. De overige reisbescheiden kunnen eveneens ten behoeve van de uitvoering van de douanecontrole (verificatie van de goederen en aangifte) worden gevorderd, aldus de Douane.

Wat betreft het door verzoeker aangevoerde argument dat de Douane zich niets aantrekt van het arrest van het Hof Amsterdam aangaande een overeenkomstig geval in afwachting van cassatie bij de Hoge Raad deelde de Douane mee dat deze procedure nog loopt en dat eerst de uitspraak in cassatie wordt afgewacht alvorens bestaande procedures/werkwijze aan te passen. Verder had deze rechtszaak betrekking op het vorderen van inlichtingen op grond van het Communautair douanewetboek in verband met controle op verdovende middelen en niet op de generieke douanecontrole waar verzoeker aan was onderworpen, aldus de Douane.

Wat betreft de opmerking van verzoeker dat hij het kwalijk vindt dat een Thailandstempel in het paspoort en het vinden van kinderspeelgoed indicaties zijn om iemand in verband te brengen met kinderporno liet de Douane weten het met verzoeker eens te zijn dat de Douane op dit punt terughoudendheid diende te betrachten. In dit geval paste het niet om op basis van algemene bevindingen zoals een Thailand stempel in het paspoort en het meenemen van kinderspeelgoed op voornoemde wijze te refereren naar kinderporno. Immers, Thailand is een toeristische reisbestemming en het meenemen van speelgoed bij terugkomst is al evenmin bijzonder, aldus de Douane.

De Douane merkte verder op dat op basis van deze algemene bevindingen in relatie tot de geldende goederen- en reizigerstypologieën slechts gezegd kon worden dat er een (iets) meer dan gemiddelde kans bestaat dat dergelijke goederen worden aangetroffen. De Douane wilde hierbij benadrukken dat uit de grondig uitgevoerde douanecontrole niet was gebleken van onregelmatigheden of beperkingen ten aanzien van de ingevoerde goederen, noch dat er sprake was van enig strafbaar feit van verzoeker. De Douane kwam dan ook tot de conclusie dat de eerder door de Douane aan verzoeker gegeven uitleg niet passend was en voorkomen had moeten worden.

7. In zijn nadere schriftelijke reactie van 16 augustus 2011 deelde verzoeker de Nationale ombudsman mee het niet eens te zijn met de door de Douane gegeven uitleg over de bevoegdheid tot het vragen van inlichtingen aan passagiers. Volgens verzoeker hoefde een verzoek om inlichtingen niet te worden ingewilligd in een situatie waarin nog niet geheel duidelijk is of er sprake is van in- of uitvoer van goederen als bedoeld in de douanewetgeving. Ook had de betreffende douaneambtenaar de brief niet globaal maar aandachtig doorgelezen.

II Beoordeling

8. Verzoeker klaagt over de wijze waarop hij op 1 januari 2011 op de luchthaven Schiphol door een medewerker van de Belastingdienst/Douane is bejegend.

9. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit vereiste impliceert dat een ambtenaar deskundig en objectief dient te handelen, hetgeen onder meer betekent dat deze zijn optreden baseert op voldoende en afgewogen informatie.

10. Vooropgesteld wordt dat de douanemedewerker bevoegd was om de bagage van verzoeker aan een controle te onderwerpen alsmede om verzoeker vragen te stellen over het doel van zijn reis. Het is echter niet de taak van de douanemedewerker om onderzoek te doen naar eventuele strafbare feiten indien deze strafbare feiten geen verband houden met de invoer van goederen.

11. De aanleiding om de bagage van verzoeker aan een controle te onderwerpen, lag in dit geval mede in de opmerking van verzoeker dat de douanemedewerker "er geen neus voor had" en "dat hij het toch niet zou vinden."

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman kon de douanemedewerker in deze opmerking reden zien om de bagage van verzoeker aan een controle te onderwerpen. Verzoeker daagde de douanemedewerker immers uit met zijn opmerking en nam het risico dat de douanemedewerker op die uitdaging zou reageren.

12. De douanemedewerker heeft niet alleen de bagage van verzoeker gecontroleerd maar ook een privé brief van verzoeker gelezen. Uit de klachtafhandeling is gebleken dat de douanemedewerker dat deed, omdat tijdens de controle er enkele indicaties waren dat verzoeker mogelijk kinderporno bij zich had. Deze indicatoren waren dat er in de bagage van verzoeker twee bellenblazers zijn aangetroffen en dat uit het paspoort van verzoeker bleek dat hij in het verleden in Thailand was geweest.

Zoals hiervoor aangegeven behoort het niet tot de taak en bevoegdheid van de douanemedewerker om onderzoek te doen naar eventuele strafbare feiten indien deze strafbare feiten geen verband houden met de invoer van goederen. Dit betekent dat de douanemedewerker door het lezen van een privé brief van verzoeker heeft gehandeld in strijd met zijn bevoegdheid en professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Douane uit Schiphol, is gegrond wegens strijd met het vereiste van professionaliteit.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 27 maart 2011 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X uit Rotterdam, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Douane West te Schiphol.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Douane verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken medewerker de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

Tevens werd de Belastingdienst/Douane een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De Belastingdienst/Douane berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen

reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

-Verzoekschrift van 27 en 29 maart 2011 met bijlagen

-De reactie van de Belastingdienst/Douane van 30 juni 2011 met bijlagen

Achtergrond

1. Uitspraak Hof Amsterdam van 1 december 2010, nr. 23-002797-09

"Vrijspraak

Door de raadsman van de verdachte is aangevoerd dat niet bewezen kan worden dat de vordering krachtens een wettelijk voorschrift is gegeven noch dat de verdachte daaraan opzettelijk geen gevolg heeft gegeven, zodat hij moet worden vrijgesproken van het hem tenlastegelegde.

Het hof overweegt hieromtrent als volgt.

De verdachte is op 30 oktober 2008 met familieleden vanuit Suriname aangekomen op de luchthaven Schiphol. Ten aanzien van de passagiers van die vlucht voerde de douane een zogeheten 100%-controle uit, die onder meer inhield dat passagiers bij de 'gate' werden geselecteerd voor nader onderzoek in het kader van de controle op mogelijke invoer van verdovende middelen. Toen een drugshond aansloeg bij de zoon van de verdachte, is deze zoon geselecteerd voor nader onderzoek. Vervolgens is ook de verdachte geselecteerd en overgebracht naar een speciale controleruimte. Aldaar werd de verdachte door douaneambtenaar [naam douaneambtenaar] gevraagd wat voor werk hij deed en wat het doel was van zijn reis naar Suriname. De verdachte schold [naam douaneambtenaar] uit maar gaf overigens geen inhoudelijk antwoord op de gestelde vragen. Toen [naam douaneambtenaar] de verdachte nogmaals genoemde vragen stelde en hem vervolgens -zonder resultaat- tweemaal vorderde zijn medewerking te verlenen en antwoord te geven op vragen, bleef de verdachte volharden in zijn weigering te antwoorden en werd hij wegens het niet voldoen aan een ambtelijk bevel aangehouden en overgedragen aan de Koninklijke Marechaussee. Hij is vervolgd ter zake van het opzettelijk niet voldoen aan een op artikel 14 Communautair Douanewetboek -of enig ander wettelijk voorschrift- gegrond bevel.

(...)

Artikel 13 CDW:

De douaneautoriteiten kunnen onder de overeenkomstig de geldende bepalingen vastgestelde voorwaarden alle controlemaatregelen nemen die zij voor de correcte toepassing van de douanewetgeving nodig achten.

Artikel 14 CDW:

Voor de toepassing van de douanewetgeving dient elke persoon die direct of indirect bij de desbetreffende transacties die in het kader van het goederenverkeer worden verricht, is betrokken, de douaneautoriteiten op hun verzoek en binnen de eventueel vastgestelde termijnen alle nodige bescheiden en inlichtingen, ongeacht de dragers waarop die bescheiden en inlichtingen zich bevinden, te verstrekken en deze autoriteiten alle nodige bijstand te verlenen.

(...)

Het onderhavige bevel van douaneambtenaar [naam douaneambtenaar] werd gegeven toen de verdachte vragen over de aard van zijn werk en het doel van zijn reis naar Suriname niet inhoudelijk wilde beantwoorden. Met het tenlastegelegde bevel "om zijn medewerking te verlenen aan een controle" is dan ook kennelijk bedoeld de vordering van [naam douaneambtenaar] voornoemd om de verdachte alsnog de gevraagde informatie te ontlocken.

Blijkens voornoemde wettelijke bepalingen en de toelichting daarop kunnen controlebevoegdheden als het vragen van inlichtingen worden uitgeoefend ten aanzien van de invoer en uitvoer van goederen. In het licht van de strekking van die bevoegdheden, te weten de vaststelling van douanerechten, moet naar het oordeel van het hof worden aangenomen dat een verzoek om inlichtingen niet behoeft te worden ingewilligd in een situatie waarin nog in het geheel niet duidelijk is dat sprake is van in- of uitvoer van goederen als bedoeld in de douanewetgeving. Douaneambtenaren staan vele bevoegdheden ten dienste om te onderzoeken of reizigers betrokken zijn bij de invoer van dergelijke goederen. Het vorderen van inlichtingen in de fase daaraan voorafgaand moet worden beschouwd als prematuur. Het voorgaande brengt mee dat artikel 14 CDW in het onderhavige geval niet als grondslag kon dienen voor het vorderen van inlichtingen en dat, nu zodanige grondslag ook niet in enige andere wettelijke bepaling is te vinden, de verdachte van het tenlastegelegde moet worden vrijgesproken.

Beslissing

Het hof:

Vernietigt het vonnis waarvan beroep en doet opnieuw recht.

Verklaart niet wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het hem ten laste gelegde heeft begaan en spreekt hem daarvan vrij."

2. Algemene douanewet

Artikel 1:34

"Een ieder die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt, is, indien dit voor de toepassing van de bij of krachtens deze wet vastgestelde bepalingen te zijnen aanzien van belang kan zijn, verplicht op vordering van de inspecteur terstond een identificatiebewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage aan te bieden."

De Memorie van Toelichting bij artikel 1:34 van de Algemene douanewet vermeldt onder meer:

"dat de inspecteur slechts gebruik mag maken van zijn bevoegdheden voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn controletaak nodig is."